

Polska na III kongresie GAP

„Gesellschaft für Analytische Philosophie” powstało w 1990 r. Jest to organizacja skupiająca filozofów analitycznych z obszaru niemieckojęzycznego. Polscy filozofowie zostali od początku zaproszeni do udziału w pracach GAP i aktywnie uczestniczyli we wszystkich dotychczasowych jego kongresach, odbywających się pod ogólnym tytułem „Analyomen”. Pierwszy z nich miał miejsce w Saarbrücken w 1991 r., drugi („Perspektiven der analytischen Philosophie”) w Lipsku w 1994 r. (jednym z jego punktów była panelowa dyskusja na temat stanu i perspektyw filozofii analitycznej w Europie Środkowo-Wschodniej), a trzeci („Rationalität, Realismus, Revision”) w Monachium w dniach 15–18 IX 1997 r.; dodać należy, iż oficjalnymi językami kongresów są od początku niemiecki i angielski, a stąd nazwy i struktura poszczególnych kongresów są prezentowane w obu językach. Kongres w Monachium obradował na sesjach plenarnych (referaty plenarne wygłosili: O. O'Neill, *Public Reason in Kant and Rawls*; W. Künne, *Truth and Kind of Realism*; H. Kamp, *Sharing Reference to the Non-Existent*, J. McDowell, *Sellar's Transcendental Empiricism*; R. Boyd, *Kinds as the „Workmanship of Men”: Realism, Constructivism, and Natural Kinds*; N. Rescher, *Moral Realism and Rationality*) i w sekcjach (I. Logika, II. Teoria poznania, III. Filozofia języka, IV. Teoria działania i decyzji, V. Metafizyka, VI. Teoria nauki, VII. Filozofia umysłu, VIII. Etyka, IX Filozofia polityczna, prawa i społeczna, X. Estetyka, XIa. Historia filozofii, XIb. Historia filozofii nauki); w sumie wygłoszono ponad 200 referatów sekcyjnych.

W czasie kongresu odbyły się też dwie sesje o charakterze warsztatowym. Pierwsza z nich to „Reduktionskonzepte in Logik und Philosophie/Concepts of Reduction in Logic and Philosophy”, a druga to „Analytische Philosophie in Polen/Analytical Philosophy in Poland”. Sesja „polska” została zorganizowana przez Maxa Urchsa (wiceprzewodniczącego GAP w latach 1994–1997) i z jego inicjatywy, przy współudziale Antona Leista ze Szwajcarii. Odbyła się ona w dniach 16 i 18 września. Referaty wygłosili: W. Stróżewski, *What is Existence?*; J. Perzanowski, *Posttractarian Combination Ontology*; J. Woleński, *Theories of Truth*; U. Żegleń, *Philosophy of Language in Nowadays Cognitive Perspective*; A. Klawiter, *Auditory Perception of Sounds, Streams and Objects*; W. Duch,

Platonic Theory of Mind as an Approximation to Neurobiology; R. Murawski, *Truth-Satisfaction Classes and Their Application*; A. Grobler, *Ajdukiewicz, Convention and the Search of Truth*.

Referaty miały dwojaki charakter. Jedne prezentowały to, co dzieje (działo) się w analitycznej filozofii polskiej, a inni mówili bardziej o własnych dokonaniach. Organizatorzy chcieli, aby przeważały referaty pierwszego rodzaju, ale nie znaleźli wystarczającej liczby wykonawców dla tego zamysłu. Ponadto niektórzy zaproszeni referenci zrezygnowali z zapowiedzianego wcześniej przyjazdu. To wszystko sprawiło, że program wyglądał nieco *ad hoc*, ale to wina nasza, a nie Urchsa i Leista. Zamyśl ich był taki, aby zaprezentować szerszej publiczności filozoficznej stan filozofii analitycznej w Polsce, kraju uważanym za jeden z bastionów tego typu pracy filozoficznej. Nie bardzo się to udało, z powodów wyżej wyluszczonych, a także z uwagi na silną konkurencję. Nie ma co rzeczy owijać w bawełnę, zainteresowanie naszymi referatami nie było imponujące, aczkolwiek bynajmniej nie zerowe. Wiele osób żaliło się, iż „polskie” referaty kolidowały z innymi punktami programu i byłoby lepiej, gdyby nasza sesja była bardziej zwarta, lepiej rozpropagowana (faktem jest, że w programie głównym została ledwie zaznaczona) i przynajmniej częściowo nie kolidowała z innymi sekcjami. Nie ma co jednak pocieszać się, ale trzeba wyciągnąć pewne wnioski. Nasza tradycja jest wprawdzie szacowna, ale nie zastąpi pracy obecnej. Ta zaś wcale nie daje gorszych wyników niż gdzie indziej, co każdy mógł stwierdzić porównując referaty nasze i inne.

Akcenty polskie nie ograniczyły się bynajmniej do wspomnianej sesji. W regularnych obradach sekcyjnych referaty wygłosili: A. Bronk, *Contemporary Discussions on the Notion of Objectivity* (sekcja II), A. Grobler, *Existence and Presupposition* (sekcja IV); P. Kawalec, *The Rise of the Concept of Justification in the Lvov-Warsaw School and the Revision of Psychologism in Logic* (sekcja XIb); A. Lekka-Kowalik, *Rationality, Irrationality and Rational Errors* (sekcja VI); R. Leszko, *Gerichtete Graphen und Matrizen von zusammengesetzten Zahlfragen* (sekcja I); P. Leśniewski, *On Generalized Reducibility of Questions* (sekcja I); R. Murawski, *(Un)definability of Truth — Gödel vs Tarski* (sekcja I); E. Nieznański, *Entwurf einer formalisierten Theorie der Seinskategorien* (sekcja V); W. Regenczuk, *Fleck's Concept of Thought Style Fit into the Popperian Frame of Mind* (sekcja XIb); M. Urbański, *Relation of Epistemic Alternativeness in the Logic of Questions* (sekcja I); R. Wierchośławski, *The Verthehen Quest: Can We Place the Social Phenomenology of Alfred Schutz's Moderate Antinaturalism in the Soft-Naturalist Common Mind Framework of Philip Pettit?* (sekcja IX); W. Żelaniec, *A Principle of Individuation — or Two?* W sumie, akcenty polskie na III kongresie GAP były niemałe, a trzeba też dodać, że w programie byli również zapowiedziani D. Łukasiewicz, K. Szlachet i R. Wójcicki, którzy jednak nie mogli przyjechać do Monachium. W kongresie brali udział filozofowie z kilkunastu krajów. Grupa polska stanowiła liczebnie drugi zespół po gos-

podarzach, a przed Austriakami, Amerykanami i Brytyjczykami. Pocieszające jest i to, że nasza delegacja składała się w większości z filozofów młodszego pokolenia, a zadziwiające, że z Warszawy przybyła zaledwie jedna osoba (z ATK).

W ostatnim dniu kongresu Fundacja Siemensu zaprosiła oficjeli i uczestników z Europy Środkowo-Wschodniej do pięknego zamku w Nyphenburgu na kolację, w ramach której odbyła się krótka dyskusja na temat perspektyw filozofii analitycznej w tym regionie świata. Udział wzięli filozofowie z Czech, Chorwacji, Polski, Rumunii, Ukrainy i Węgier. Postanowiono utworzyć Sekcję Środkowo-Europejską przy Europejskim Towarzystwie Filozofii Analitycznej (ESAP). Inicjatorami tego przedsięwzięcia są Kevin Mulligan i Nenad Misevic (obecny przewodniczący ESAP). Został utworzony Komitet Organizacyjny, którego przewodnictwo powierzono niżej podpisanemu. Sekcja ma powstać dwuetapowo. W pierwszym etapie będą ją tworzyć: Czechy, Polska, Rumunia, Słowenia, Słowacja i Węgry (niewykluczone, że również Austria i Finlandia), natomiast w drugim planuje się zaproszenie Bułgarii, Chorwacji, Estonii, Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy oraz ewentualnie innych republik z byłej Jugosławii. Dwuetapowość została postanowiona wyłącznie ze względów organizacyjnych. Pierwsze spotkanie robocze ma odbyć się na wiosnę 1998, a naukowe na przełomie września i października 1998, prawdopodobnie w Budapeszcie.

Jan Woleński